

Factsheet

ECHA-16-FS-05-NL

BELANGRIJKE INFORMATIE VOOR DOWNSTREAMGEBRUIKERS

Veiligheidsinformatiebladen en blootstellingsscenario's

Dit factsheet is bedoeld om downstreamgebruikers in te leiden tot veiligheidsinformatiebladen en blootstellingsscenario's. Er wordt uitgelegd wat deze documenten zijn, wanneer ze moeten worden verstrekt en wat een downstreamgebruiker moet doen als hij of zij ze ontvangt.

Wanneer u bij uw industriële activiteiten of beroepsactiviteiten gevaarlijke chemische stoffen gebruikt, moeten uw leveranciers u doorgaans een veiligheidsinformatieblad verstrekken.

In een bij het veiligheidsinformatieblad gevoegd blootstellingsscenario kan eventueel aanvullende informatie worden gegeven. In een blootstellingsscenario wordt beschreven op welke manier blootstelling van mens en milieu kan worden beheerst om te waarborgen dat de chemische stof veilig wordt gebruikt.

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Met de informatie uit het veiligheidsinformatieblad en het blootstellingsscenario kan de gezondheid van werknemers en het milieu beter worden beschermd.

Als gebruiker van chemische stoffen moet u nagaan welke passende maatregelen uw leverancier aan u heeft gecommuniceerd om de risico's doeltreffend te beheersen, en ze vervolgens toepassen.

Wanneer u stoffen of mengsels aan downstreamgebruikers levert, moet u uw klanten alle relevante informatie en passend risicobeheersingsadvies verstrekken.

Downstreamgebruikers zijn bedrijven of individuen die een chemische stof gebruiken bij hun industriële activiteiten of beroepsactiviteiten.

WAT IS EEN VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD?

Veiligheidsinformatiebladen geven gebruikers van chemische stoffen alle informatie die ze nodig hebben om de menselijke gezondheid en het milieu te kunnen beschermen. Het veiligheidsinformatieblad bevat:

- informatie over de leverancier;
- identificatie- en vereiste samenstellingsgegevens van de chemische stof, inclusief een REACH-registratienummer (indien de stof geregistreerd is) en de belangrijkste technische functies en vormen van gebruik van de stof;
- informatie over de gevarenindeling en etikettering en de blootstellingsgrenswaarden voor de menselijke gezondheid en het milieu;
- advies met betrekking tot het hanteren en het opslaan van de stof en maatregelen ter beheersing van de blootstelling;
- maatregelen voor eerste hulp, brandbestrijding, veilig vervoer; verwijdering en noodsituaties;
- de fysische en chemische basiseigenschappen van de chemische stof of het mengsel (bijv. oplosbaarheid in water, dampspanning, biologische afbreekbaarheid), inclusief informatie over stabiliteit en reactiviteit; gedetailleerde toxicologische en ecologische informatie; en
- wettelijk verplichte informatie. Dit houdt onder andere in dat moet worden aangegeven of in het kader van de REACH-registratie een chemischeveiligheidsbeoordeling is uitgevoerd en of de chemische stof op basis van REACH aan restricties gebonden is of aan een autorisatie moet worden onderworpen.

Het formaat en de inhoud van veiligheidsinformatiebladen zijn vermeld in REACH.

WAT IS EEN BLOOTSTELLINGSSCENARIO?

Een REACH-registrant stelt als onderdeel van het registratieproces een chemischeveiligheidsbeoordeling met een blootstellingsscenario op voor stoffen die voor hoeveelheden van 10 ton of meer per jaar geregistreerd zijn en bepaalde gevaarlijke eigenschappen bezitten.

Als onderdeel van deze beoordeling stellen registranten voor alle vastgestelde vormen van gebruik van de stof een blootstellingsscenario op. Bij levering van de stof verstrekken zij de toepasselijke blootstellingsscenario's aan de downstreamgebruikers.

Een blootstellingsscenario is een beschrijving van de operationele omstandigheden en risicobeheersmaatregelen die aanwezig moeten zijn om de risico's voor de gezondheid van de mens en het milieu afdoende te kunnen beheersen.

Een blootstellingsscenario omvat de gehele levenscyclus van de stof, waaronder de samenstelling, industrieel en beroepsmatig eindgebruik, consumptief gebruik en gebruik in voorwerpen.

Het formaat en de inhoud van het blootstellingsscenario worden niet nader

gespecificeerd in REACH, maar de belanghebbenden zijn een gemeenschappelijk formaat en gemeenschappelijke inhoud overeengekomen, bestaande uit de volgende onderdelen:

- titel;
- gebruiksomstandigheden die de blootstelling beïnvloeden;
- schatting van de blootstelling (eventueel met risicokarakteriseringsverhouding); en
- richtsnoeren voor downstreamgebruikers om te beoordelen of hun gebruik binnen de grenzen van het blootstellingsscenario valt.

WANNEER ONTVANG IK EEN VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD EN EEN BLOOTSTELLINGSSCENARIO?

U ontvangt een veiligheidsinformatieblad voor:

- stoffen of mengsels die als gevaarlijk zijn ingedeeld volgens de CLP-verordening; of
- stoffen die persistent, bioaccumulerend en toxisch (PBT) of zeer persistent en zeer bioaccumulerend (zPzB) zijn; of
- stoffen die zijn opgenomen op de kandidatenlijst van zeer zorgwekkende stoffen (SVHC's)¹.

Als de stof of het mengsel aan bovenstaande criteria voldoet maar ook aan het grote publiek wordt verkocht, hoeft geen veiligheidsinformatieblad te worden verstrekt tenzij een downstreamgebruiker of distributeur daarom verzoekt.

Voor mengsels die niet als gevaarlijk zijn ingedeeld maar die wel bepaalde hoeveelheden gevaarlijke stoffen bevatten die specifieke limieten overschrijden, moet een veiligheidsinformatieblad worden verstrekt als downstreamgebruikers of distributeurs daarom verzoeken. De relevante blootstellingsscenario's moeten als bijlage bij het veiligheidsinformatieblad van een stof worden gevoegd wanneer een onderneming in de toeleveringsketen een chemischeveiligheidsbeoordeling met beoordeling van de blootstelling heeft verricht uit hoofde van REACH.

HOE ZIT HET MET MENGSELS?

Leveranciers van gevaarlijke mengsels moeten, samen met het veiligheidsinformatieblad voor het mengsel, de relevante informatie verstrekken uit de blootstellingsscenario's van de stoffen waaruit het mengsel bestaat.

Deze informatie kan op verschillende manieren worden verstrekt:

- door samengestelde informatie over het veilige gebruik van het mengsel als bijlage bij het veiligheidsinformatieblad voegen; of
- door samengestelde informatie over het veilige gebruik van het mengsel in het veiligheidsinformatieblad zelf op te nemen, voornamelijk in rubriek 8; of

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

- door relevante blootstellingsscenario's voor de stoffen waaruit het mengsel bestaat als bijlage bij het veiligheidsinformatieblad te voegen.

Er is een methode beschikbaar op basis waarvan samenstellers kunnen vaststellen welke relevante risicobeheersmaatregelen moeten worden gecommuniceerd².

Enkele brancheorganisaties werken aan een geharmoniseerd formaat om informatie over het veilige gebruik van gemeenschappelijke productsoorten te delen, zogenaamde SUMI's. Samenstellers kunnen de passende SUMI voor hun producten en vormen van gebruik selecteren en deze als bijlage bij het veiligheidsinformatieblad voegen³.

WAT MOET IK DOEN?

Wanneer u een veiligheidsinformatieblad ontvangt, moet u passende maatregelen vaststellen en toepassen om de risico's op uw locatie doeltreffend te beheersen.

U moet bovendien alle informatie met betrekking tot de identificatie, samenstelling, classificatie en het veilige gebruik van de chemische stof vergelijken met uw eigen informatie over de stof of het mengsel. U moet alle tegenstrijdigheden beoordelen en zo nodig corrigerende maatregelen nemen.

Wanneer u een blootstellingsscenario bij het veiligheidsinformatieblad ontvangt, moet u eerst vaststellen of het door u ontvangen blootstellingsscenario uw gebruik omvat. Het blootstellingsscenario moet alle vormen van gebruik binnen uw bedrijf en alle voorziene vormen van gebruik door uw klanten omvatten en betreft dus zowel uw werknemers als de consumenten.

U dient vervolgens na te gaan of het blootstellingsscenario de daadwerkelijke gebruiksomstandigheden dekt, door het blootstellingsscenario van de leverancier te vergelijken met de manier waarop u en uw klanten de stof gebruiken.

Als het door u ontvangen blootstellingsscenario uw vorm van gebruik en/of uw gebruiksomstandigheden niet omvat, moet u maatregelen nemen!

WAT MOET IK DOEN ALS HET BLOOTSTELLINGSSCENARIO MIJN VORM VAN GEBRUIK EN/OF MIJN GEBRUIKSOMSTANDIGHEDEN NIET OMVAT?

Als het door u ontvangen blootstellingsscenario uw vorm van gebruik en/of uw gebruiksomstandigheden, of die van uw klanten, niet omvat, kunt u het volgende doen:

- Vraag uw leverancier u een passend blootstellingsscenario te verstrekken. Het kan voorkomen dat u uw vormen van gebruik en uw

² LCID

³ DUCC-richtsnoeren

gebruiksomstandigheden aan uw leverancier moet uitleggen⁴.

- Pas op zijn minst de gebruiksomstandigheden toe die worden beschreven in het door u ontvangen blootstellingsscenario.
- Vervang de stof of het proces door een alternatief dat uw vorm van gebruik wel omvat, indien van toepassing.
- Zoek een andere leverancier die een blootstellingsscenario kan verstrekken dat uw gebruik wel omvat.
- Voer een eigen chemischeveiligheidsbeoordeling uit en stel als downstreamgebruiker uw eigen chemischeveiligheidsrapport (downstream user chemical safety report, kortweg DU CSR) op voor uw vormen van gebruik en uw gebruiksomstandigheden.
- Geef indien nodig informatie aan ECHA door.

Communiceer met uw leveranciers

- Vraag uw leveranciers om meer informatie als u twijfels of vragen hebt over de informatie die zij u hebben verstrekt.
- Het veiligheidsinformatieblad moet onverwijld worden bijgewerkt als nieuwe informatie over de gevaren beschikbaar wordt of als passendere risicobeheersmaatregelen nodig zijn.
- Veiligheidsinformatiebladen en blootstellingsscenario's moeten worden opgesteld in een officiële taal van het land binnen de EER waar de chemische stof wordt geleverd.
- Wanneer u nieuwe informatie hebt over de gevaarlijke eigenschappen van stoffen en mengsels of van mening bent dat de beschreven risicobeheersmaatregelen niet afdoende zijn, moet u deze informatie aan uw leveranciers mededelen.

MOET IK VERSLAG UITBRENGEN AAN ECHA?

U moet verslag uitbrengen aan ECHA als een door u ontvangen blootstellingsscenario uw vorm van gebruik niet omvat en wanneer:

- u als downstreamgebruiker een chemischeveiligheidsrapport opstelt en u voor de desbetreffende doeleinden meer dan een ton van de stof per jaar gebruikt; of
- u als downstreamgebruiker geen chemischeveiligheidsrapport hoeft op te stellen, op grond van het feit dat u de stof in totaal gebruikt in een hoeveelheid van minder dan 1 ton per jaar; of

⁴ Of controleer eerst of brancheorganisaties deze informatie al in een use map hebben opgenomen. Een "use map" is een overeengekomen formaat om de benodigde informatie over het gebruik of de gebruiksomstandigheden door te geven. Use maps zijn beschikbaar op [de website van ECHA](https://echa.europa.eu)

- u als downstreamgebruiker geen chemischeveiligheidsrapport hoeft op te stellen, op grond van het feit dat u de stof gebruikt bij onderzoek en ontwikkeling gericht op producten en procedés (PPORD).

Chemischeveiligheidsrapporten van downstreamgebruikers

Bij chemischeveiligheidsbeoordelingen door downstreamgebruikers wordt gekeken naar de risico's van gebruik dat niet onder de ontvangen blootstellingsscenario's valt. Deze beoordeling wordt doorgaans gebaseerd op de gevareninformatie uit het veiligheidsinformatieblad.

U bent als downstreamgebruiker niet verplicht een chemischeveiligheidsrapport op te stellen als:

- u in totaal minder dan 1 ton per jaar van de stof gebruikt; of
- u de stof gebruikt bij onderzoek en ontwikkeling gericht op producten en procedés (PPORD) en de risico's afdoende beheerst.

U kunt als downstreamgebruiker een chemischeveiligheidsrapport indienen via de webpagina's voor downstreamgebruikers op de ECHA-website.

AAN WELKE TERMIJNEN MOET IK ME HOUDEN?

REACH bevat strakke tijdschema's (zie figuur 1) om de verplichtingen van downstreamgebruikers na te komen. U moet meteen in actie komen.

Ten behoeve van een kwalitatief goede uitvoering moet u documenteren wat u hebt gedaan en wat u van plan bent te doen.

WAAR KAN IK NADERE INFORMATIE EN ONDERSTEUNING VINDEN?

Nationale REACH-helppedesks geven praktische adviezen in de eigen taal:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Brancheverenigingen, zoals de Downstream Users of Chemicals Co-ordination Group (DUCC) en Cefic, bieden informatie en ondersteuning.

ECHA ondersteunt downstreamgebruikers op veel verschillende manieren:

» <http://echa.europa.eu/downstream>

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden in de interactieve eGuide 1 "Safety data sheets and exposure scenarios" (eGuide met betrekking tot veiligheidsinformatiebladen en blootstellingsscenario's) en in Wegwijzer 13 "Hoe ga ik als downstreamgebruiker met blootstellingsscenario's om?"

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Figuur 1: REACH-tijdschema's om de verplichtingen van downstreamgebruikers na te komen

**DOWNSTREAM
USERS**

